

Kilpirauhasmetastaasien gammakuvaus

Tutkimuksen tarkoitus

Radioaktiivinen jodi kertyy leikkauksesta mahdollisesti jäljelle jääneeseen kilpirauhaskudokseen ja kilpirauhasperäiseen syöpäkudokseen. Kaulan ja vartalon alueen jodikertymät kuvataan gammakameralla kahden päivän kuluttua jodikapselin saamisesta.

Tutkimukseen valmistautuminen

- Kaksi viikkoa ennen tutkimusannoksen saamista sinun tulee välttää ruuasta saatavaa jodia, kuten:
  - jodioitua suolaa,
  - meijerituotteita,
  - kananmunia,
  - kalaa, äyriäisiä ja levätuotteita,
  - punaisia cocktailkirsikoita,
  - jodipitoisia yskänlääkkeitä ja vitamiinivalmisteita.
- Kaksi tuntia ennen ja jälkeen kapselin ottamista sinun pitäisi olla syömättä.
- Lähettävä lääkäri antaa ohjeet kilpirauhaslääkkeiden ottamisesta ennen hoitoa.
- Thyroxin-lääkitystä voit jatkaa normaalisti, mikäli saat Thyrogen-pistokset syöpäosastolla kahtena päivänä ennen tutkimusaineen antoa.
- Muut mahdolliset lääkkeet saat ottaa normaalisti.
- Ilmoita isotooppiosastolle mahdollisimman pian, jos sinulle on tehty 6 viikon sisällä ennen radiojodihoidon saamista röntgentutkimuksia, joissa on käytetty jodipitoista varjoainetta.
- Päivää ennen kuvausta sinun on oltava kuonavapaalla dieetillä ja tyhjennettävä suolistosi ulostuslääkkeiden avulla. Ohje suoliston tyhjennyksestä löytyy tämän ohjeen jälkeen.
- Raskaana oleva henkilölle tätä tutkimusta ei voida tehdä radioaktiivisuuden takia.

Tutkimuksen kulku

Ensimmäinen käynti isotooppiosastolla

Saat radioaktiivista jodia sisältävän tutkimusainekapselin, mikä pitää nielaista kokonaisena veden kanssa. Tutkimusaine ei aiheuta sinulle tuntemuksia.

Tutkimusaine hakeutuu elimistössäsi jäljellä olevaan kilpirauhaskudokseen ja mahdolliseen kilpirauhasperäiseen syöpäkudokseen parissa päivässä.

Seuraavana aamuna jodikapselin saamisesta sinun pitää aloittaa suoliston tyhjennys saamasi ohjeen mukaan.

Toinen käynti isotooppiosastolla

Kahden päivän kuluttua jodikapselin saamisesta sinut kuvataan isotooppiosastolla. Tällöin kuvaamme vartalon ja kaulan alueen mahdolliset jodikertymät. Kuvaukseen menee aikaa tunnin verran.

Kuvausta varten sinun ei tarvitse riisuutua, mutta metalliset esineet kuten kaulaketjut, lompakko, avaimet ja vyön solki on poistettava kuvausalueelta.

Ensin kuvataan vartalon alue päältä reisiin ja tämän jälkeen tehdään leikekuvaus kaulan alueelta. Kuvausten aikana sinun pitää maata selälläsi liikkumatta.

Tutkimuksen kesto

Tutkimus edellyttää kaksi eri päivinä tehtävää käyntiä isotooppiosastolla. Ensimmäisellä käynnillä saat tutkimusaineen. Tähän käyntiin kannattaa varata aikaa 15-30 minuuttia.

Seuraavalla käynnillä kahden päivän kuluttua sinut kuvataan, tähän menee aikaa tunnin verran.

Tutkimustulokset

Tutkimustulokset saat myöhemmin lähettävän osaston tai poliklinikan lääkäriltä.

Tutkimuksen jälkeen

Voit noudattaa normaalia päiväohjelmaa, mutta huomioi seuraavat lähipiiriäsi koskevat säteilysuojeluohjeet:

- Tutkimusainekapselin saamisen jälkeen säteilet lähiympäristöösi, minkä vuoksi sinun pitää välttää viikon ajan (7 päivää) raskaana olevien henkilöiden lähellä olemista. Vältä myös alle kouluikäisten lasten sylissä tai vieressä pitämistä.
  - Jos perheessäsi on pieniä lapsia, heille olisi hyvä etsiä hoitopaikka tai hoitaja viikon ajaksi kapselin saamisen jälkeen.
- Mahdollinen vauvan imetys sinun on lopetettava kokonaan kapselin saamisen jälkeen.
- Asuinkumppanin kanssa sinun pitäisi nukkua erillisissä vuoteissa viikon ajan sen jälkeen, kun olet kapselin saanut (kahden metrin etäisyys).
- Aloita runsas veden juominen muutaman tunnin kuluttua siitä, kun olet saanut tutkimusaineen. Radioaktiivista tutkimusainetta poistuu elimistöstäsi virtsan ja ulosteen mukana eniten 2-3 päivää jodikapselin saamisen jälkeen.
- Hyvä wc-hygienia on tärkeää virtsaan ja ulosteeseen erittyvän säteilyn takia. Pese kädet huolellisesti ja vedä wc kaksi kertaa jokaisen käynnin jälkeen.

Ohje suoliston tyhjennystä varten

Mitä suoliston tyhjennys tarkoittaa?

Radiojodi kertyy ulostemassaan, joka voi vaikeuttaa kuvien tulkintaa. Tämän vuoksi suolisto pyritään saamaan mahdollisimman tyhjäksi ennen kuvausta.

Suoliston tyhjentämistä varten sinun on noudatettava kuonavapaata ruokavaliota ja nopeutettava suolistosi toimintaa tätä tarkoitusta varten olevan lääkkeen avulla. Kuonavapaalla ruokavaliolla tarkoitetaan sitä, että nautit sellaisia ruokia ja juomia, jotka sulavat nopeasti ja joista ei kerääny kuona-aineita suolistoosi.

Milloin suoliston tyhjennys tehdään?

Aloita suoliston tyhjennys lääkkeellä ja kuonavapaa ruokavalio kuvauspäivää edeltävänä aamuna.

Suoliston tyhjennyslääkkeeksi sopii esimerkiksi Laxoberon-niminen valmiste. Lääke otetaan pakkauksen ohjeen mukaan kaksi kertaa päivän aikana, ennen aamupalaa ja toisen kerran iltapäivällä lounaan jälkeen.

- Apteekin henkilökunta osaa tarkemmin neuvoa lääkkeen käytöstä.
- Illalla klo 18.00 jälkeen pitää olla syömättä, mutta vettä voit vielä juoda.
- Kuvauspäivän aamuna ei saa syödä eikä juoda. Kuvaukseen tulee siis mennä ravinnotta. Pakolliset lääkkeet voit kuitenkin ottaa pienen vesitilkan kanssa.

Mitä saa syödä?

Voit syödä vähäkuituista ruokaa, mieluiten nesteitä ja kirkkaita liemiä. Runsas juominen on suositeltavaa. Lisäksi sallittuja ruokia ovat:

- vaalea leipä ilman kuorta, vehnäsämpylät ja -korput, valkoinen riisi ja makaroni
- 1-2 keitettyä perunaa
- kalaa keitettynä, kirkas läpinäkyvä kala- ja lihaliemi
- kiisselit ja mehukeitot
- kahvi ja tee ilman maitoa

Mitä ei saa syödä?

- täysjyvätuotteita kuten puurot, vellit ja tumma leipä, täysjyväpasta ja -riisi
- kaikki rasvat ja paistettu ruoka
- maitotuotteet
- sakeat läpinäkymättömät mehut, kiisselit ja keitot
- raat vihannekset ja hedelmät
- keinotekoiset makeutusaineet kuten ksylitoli ja sorbitoli
- hiilihapolliset juomat kuten kivennäisvesi tai limsat

- tupakointi ja purukumin pureskelu ovat myös kiellettyjä

Tarkistettu 27.9.2023